

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๓๐๕/ว ๒๕๔

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๔

เรื่อง การพิจารณาให้ความช่วยเหลือข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้ง

เรียน รอง - นรม., รัฐ - นรม., กระทรวง ทบวง กรม

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ลต ๐๐๐๑/๒๕๔๔
ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๔๔
๒. สำเนาหนังสือสำนักงาน ก.พ. ด่วนมาก ที่ นร ๐๗๐๕.๑/๒๕๑
ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เสนอเรื่อง การพิจารณาให้ความช่วยเหลือข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้ง มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ซึ่งสำนักงาน ก.พ. ได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

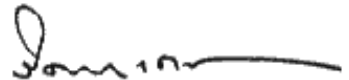
คณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๔ ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (นายปองพล อดิเรกสาร) เป็นประธานกรรมการ พิจารณาแล้วมีมติเห็นควรให้ความเห็นชอบแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาให้ความช่วยเหลือข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้งแล้วถูกผู้สมัครรับเลือกตั้งดำเนินการแจ้งความร้องทุกข์หรือฟ้องคดีตามที่สำนักงาน ก.พ. เสนอ โดยให้แก้ไขแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการรายงาน (ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ข้อ ๓.๑) เป็นดังนี้ “เมื่อมีการแจ้งความร้องทุกข์หรือฟ้องคดีข้าราชการที่ไปปฏิบัติงานในการเลือกตั้ง ให้ข้าราชการผู้นั้นรายงานให้ผู้บังคับบัญชาและประธานกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือประธานกรรมการการเลือกตั้ง แล้วแต่กรณีว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ขอตัวข้าราชการผู้นั้นมาช่วยราชการ และถ้าประธานกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นผู้ขอตัวข้าราชการมาช่วยราชการ และข้าราชการผู้นั้นถูกแจ้งความร้องทุกข์หรือถูกฟ้องคดี เมื่อข้าราชการผู้นั้นได้รายงานเรื่องดังกล่าวให้ทราบ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดรายงานเรื่องดังกล่าวให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบด้วย”

/คณะรัฐมนตรี ...

คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๕ อนุมัติตามมติคณะกรรมการ
กฤษฎีกาเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิชญ์ เครืองาม)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักบริหารการประชุมคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๔๐ ๕๐๐๐ ต่อ ๓๒๖

โทรสาร ๐ ๒๒๔๐ ๕๐๖๔

ที่ สต 0001 / 2844

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
เลขที่ 44 อาคารศรีจุลทรัพย์
ถนนพระราม 1 แขวงรองเมือง
เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

๒ มิถุนายน 2544

เรื่อง การพิจารณาให้ความช่วยเหลือข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้ง

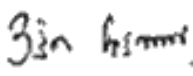
เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้รับรายงานจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดต่าง ๆ ว่า ในการจัดการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในหัวงที่ผ่านมา ปรากฏว่าข้าราชการที่ไปช่วยปฏิบัติงานในการจัดการเลือกตั้งทุกระดับ ถูกผู้สมัครรับเลือกตั้ง ดำเนินการแจ้งความร้องทุกข์ หรือฟ้องคดี เป็นจำนวนมาก ซึ่งในการช่วยเหลือด้านคดี สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ขอความร่วมมือจากสำนักงานอัยการสูงสุด จัดพนักงานอัยการแก้ต่างคดีให้ โดยระหว่างถูกดำเนินคดี ส่วนราชการต้นสังกัดได้พิจารณาปรับเปลี่ยนโยกย้ายออกนอกพื้นที่ หรือสืบทวน เพื่อดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการดังกล่าว โดยใช้เหตุที่ถูกฟ้องดำเนินคดีอาญามาเป็นเหตุผลในการพิจารณา ทำให้ข้าราชการเหล่านั้นได้รับความเดือดร้อนอย่างมาก

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง พิจารณาเห็นว่าข้าราชการที่ได้ช่วยปฏิบัติงานในการจัดการเลือกตั้งทุกระดับถือได้ว่าเป็นผู้มีคุณความเสียสละ ตั้งใจอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เพราะต้องปฏิบัติงานนอกเหนือจากหน้าที่ราชการปกติ เมื่อถูกผู้สมัครรับเลือกตั้งฟ้องคดีและอยู่ระหว่างพิสูจน์ความผิดตามกระบวนการยุติธรรม ได้ถูกต้นสังกัดพิจารณาดำเนินการดังกล่าวข้างต้น ย่อมก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรม ทำให้เสียขวัญกำลังใจ และประการสำคัญจะส่งผลกระทบต่อความร่วมมือจากข้าราชการที่ช่วยปฏิบัติงานจัดการเลือกตั้งในอนาคตได้ ดังนั้น เพื่อเป็นการให้ความคุ้มครองข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริต จึงใคร่ขอได้โปรดนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาและมีมติให้ส่วนราชการชะลอ หรืองดการพิจารณาโทษทางวินัย หรือโยกย้ายจนกว่าผลคดีถึงที่สุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป ผลเป็นประการใดกรุณาแจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งทราบด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ร้อยตรี
(วิจิตร อยู่สุภาพ)

เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

สำนักบริหารกลาง

ฝ่ายนิติการ

โทร 613-7333 ต่อ 1816-7, โทรสาร 613-7447

ด่วนมาก

ที่ นร 0709.1/ ๑๔๑

สำนักงาน ก.พ.

ถนนพิษณุโลก กท 10300

/ ตุลาคม 2544

เรื่อง แนวทางการพิจารณาให้ความช่วยเหลือข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้ง

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0205 (กกก.4)/21

ลงวันที่ 21 สิงหาคม 2544

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่าคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสนอคณะกรรมการ
คณะที่ 4 (รองนายกรัฐมนตรี นายปองพล อดิเรกสาร เป็นประธานกรรมการ) ได้พิจารณา
เรื่องการพิจารณาให้ความช่วยเหลือข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้งถูกผู้สมัคร
รับเลือกตั้งแจ้งความร้องทุกข์หรือฟ้องคดี แล้วลงมติมอบหมายให้สำนักงาน ก.พ.รับไปพิจารณา
ตรวจสอบระเบียบที่มีอยู่ว่าจะใช้บังคับกับเรื่องนี้ได้อย่างไร และจะเพิ่มเติมระเบียบหรือมาตรการ
อื่นใดเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม เพื่อให้การจัดการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริต บริสุทธิ์ ยุติธรรม
แล้วเสนอคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ 4 พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ก่อนเสนอคณะกรรมการ
ให้ความเห็นขอต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงาน ก.พ.ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้ว ขอเรียนว่า

1. ในกรณีที่ข้าราชการที่ไปปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้งถูกแจ้งความร้องทุกข์
หรือฟ้องคดีนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยมีมติและวางระเบียบไว้ ดังนี้

1.1 ในกรณีที่ต้องหาในคดีอาญา หรือแพ่ง หรือคดีล้มละลาย ให้ข้าราชการ
ประจำการและข้าราชการบำนาญรายงานให้เจ้ากระทรวง ทบวง กรมในสังกัดทราบโดยด่วน
เพื่อเจ้ากระทรวง ทบวง กรม จะได้ทราบความเป็นไปของข้าราชการในสังกัด (หนังสือ
กรมเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ น.826/2482 ลงวันที่ 2 พฤษภาคม 2482)

1.2 ในกรณีที่ข้าราชการถูกฟ้องเป็นคดีอาญา เนื่องจากการปฏิบัติราชการ ตามหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ และทางราชการไม่ได้เป็นผู้กล่าวหาหรือฟ้องคดีนั้น ไม่ว่าข้าราชการจะยังรับราชการอยู่หรือออกจากราชการไปแล้วก็ตาม ใ้กระทรวง ทบวง กรม เข้าสังกัดพิจารณาให้ความช่วยเหลือในเรื่องประกันตัวและค่าดำเนินคดีอื่น ๆ ทั้งในชั้นพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ และในชั้นศาล (หนังสือสำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี ที่ สร 0203/ว 29 ลงวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2523 หนังสือสำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี ที่ นร 0203/ว 166 ลงวันที่ 13 กันยายน 2528 และระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างของทางราชการที่ต้องหากติอาญา พ.ศ. 2528)

1.3 ในกรณีที่ส่วนราชการหรือพนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องคดีหรือส่วนราชการ ตกเป็นจำเลย ข้าราชการที่ต้องไปเป็นพยานตามหมายเรียกของศาล หรือคำขอของพนักงานสอบสวน ให้ผู้บังคับบัญชาอนุญาตให้ไปได้ เพราะว่าเป็นการไปปฏิบัติหน้าที่ในฐานะพลเมือง ของรัฐ และไม่อาจขัดขืนได้ เนื่องจากมีบทกำหนดโทษไว้ ในกรณีที่ส่วนราชการหรือพนักงาน อัยการได้อ้างข้าราชการเป็นพยานในคดี ให้ถือว่าเป็นการไปปฏิบัติราชการ ส่วนในกรณีที่ บุคคลภายนอกได้อ้างข้าราชการเป็นพยาน นั้น ไม่ถือเป็นการไปปฏิบัติราชการ และไม่ถือ เป็นวันลา (หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร 0201/ว 56 ลงวันที่ 18 เมษายน 2526 และหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0201/ว 30 ลงวันที่ 10 มีนาคม 2535)

2. เมื่อพิจารณาตามมติคณะรัฐมนตรีและระเบียบกระทรวงการคลังดังกล่าวข้างต้น แล้วจะเห็นว่ากฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกรณีนี้ ยังใช้บังคับได้อย่างเหมาะสม และไม่มี ความจำเป็นต้องแก้ไขหรือปรับปรุงแต่อย่างใด

3. ดังนั้น เพื่อให้การจัดการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริต บริสุทธิ์ ยุติธรรม และ เป็นกลาง และเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย สำนักงาน ก.พ.จึงขอเสนอแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องนี้ ดังนี้

3.1 เมื่อมีการแจ้งความร้องทุกข์หรือฟ้องคดีข้าราชการที่ไปปฏิบัติงาน ในการจัดการเลือกตั้ง ให้ข้าราชการผู้นั้นรายงานให้ประธานกรรมการการเลือกตั้ง เลขาธิการ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด อธิบดีผู้บังคับบัญชา หรือ ผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ทราบ

3.2 ในกรณีที่ยอธิตีผู้บังคับบัญชาหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ได้รับรายงานหรือได้รับทราบเรื่องตามข้อ 3.1 ให้ดำเนินการสืบสวนหาข้อเท็จจริงเบื้องต้น ตามมาตรา 99 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ประกอบหนังสือ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0206/ว 218 ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2541 หากข้อเท็จจริง ปรากฏว่า กรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการผู้นั้นกระทำผิดวินัย โดยมีพยานหลักฐานเบื้องต้น อยู่แล้ว ให้ดำเนินการทางวินัยตามมาตรา 102 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 โดยเร็ว ส่วนกรณีที่มีผู้กล่าวหา (แจ้งความร้องทุกข์หรือฟ้องคดี) หรือมีกรณีเป็นที่ สงสัยว่าข้าราชการผู้ใดกระทำผิดวินัยโดยยังไม่มีพยานหลักฐาน ให้รีบดำเนินการสืบสวนหรือ พิจารณาในเบื้องต้นว่า กรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยหรือไม่ ถ้าเห็นว่ากรณี ไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย จึงจะยุติเรื่อง ถ้าเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่า กระทำผิดวินัย ก็ให้ดำเนินการทางวินัยตามมาตรา 102 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ พลเรือน พ.ศ. 2535 โดยเร็ว

3.3 ในการดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงหรือพิจารณาเบื้องต้น ตามข้อ 3.2 ยอธิตีผู้บังคับบัญชาอาจส่งเรื่องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณา ดำเนินการสืบสวนแทนให้ก็ได้

3.4 ในกรณีที่ประธานกรรมการการเลือกตั้ง เลขานุการคณะกรรมการ การเลือกตั้ง หรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี ได้รับรายงานหรือ ได้รับทราบเรื่องตามข้อ 3.1 ให้ส่งเรื่องให้คณะอนุกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง เพื่อดำเนินการ รวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน แล้วสรุปผลรายงานข้อเท็จจริงพร้อมพยานหลักฐาน ที่มีอยู่แจ้งผู้ส่งเรื่องให้พิจารณาดำเนินการแจ้งต่อยอธิตีหรือผู้บังคับบัญชาของข้าราชการ ประเภทนั้น ๆ ทราบเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยเร็ว

คณะอนุกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงประกอบด้วยผู้อำนวยการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัดหรือผู้แทน เป็นประธาน และผู้แทนองค์การบริหารงานบุคคลกลางของข้าราชการ ที่ถูกกล่าวหาหรือถูกฟ้อง รวมทั้งผู้แทนองค์การบริหารงานบุคคลกลางอื่นอีก 3 คน รวมเป็น 5 คน และให้คณะอนุกรรมการเลือกอนุกรรมการ 1 คน ทำหน้าที่เป็นเลขานุการด้วย

ให้องค์การบริหารงานบุคคลกลางของข้าราชการทุกประเภทที่เข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้ง แต่งตั้งผู้แทนของตนไว้เป็นการล่วงหน้าในแต่ละจังหวัด จำนวนไม่น้อยกว่า 2 คน เพื่อทำหน้าที่เป็นอนุกรรมการ

4. ในการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการที่มีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย นั้น มาตรา 102 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 บัญญัติสาระสำคัญโดยสรุปว่า การดำเนินการทางวินัยกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการกระทำผิดวินัย ให้สอบสวน เพื่อให้ได้ความจริงและยุติธรรมโดยไม่ชักช้า ดังนี้

1) ในกรณีกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้ดำเนินการสอบสวนตามวิธีการที่ผู้บังคับบัญชาเห็นสมควร หรือ

2) ในกรณีกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวน และเมื่อดำเนินการแล้ว ถ้าฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัย ก็ให้ดำเนินการสั่งลงโทษตามสมควรแก่กรณี

5. ก.พ. ได้วางแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการสอบสวนกรณีข้าราชการพลเรือนกระทำผิดวินัยและการกระทำผิดดังกล่าวเข้าลักษณะความผิดอาญาด้วยว่า การดำเนินการสอบสวนพิจารณาโทษทางวินัย กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ได้กำหนดอำนาจหน้าที่และวิธีการสอบสวนพิจารณาโทษทางวินัยไว้เป็นส่วนหนึ่งต่างหากจากการดำเนินคดีอาญาอยู่แล้ว การสอบสวนพิจารณาโทษทางวินัยจึงไม่จำเป็นต้องรอฟังผลทางคดีอาญาแต่อย่างใด ดังนั้น หากกรณีที่สอบสวนมีพยานหลักฐานฟังได้ว่าข้าราชการผู้นั้นกระทำความผิดวินัย ก็ควรจะพิจารณาโทษทางวินัยให้เสร็จสิ้นไปโดยไม่ชักช้า แต่ถ้าการสอบสวนทางวินัยยังฟังไม่ได้ว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัย และแม้แต่จะเป็นกรณีมีมลทินหรือมีหมอง ตามมาตรา 116 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ก็ยังไม่ปรากฏชัด กรณีเช่นนี้ ผู้นั้นยังคงอยู่ในฐานะเป็นผู้ถูกฟ้องในคดีอาญา หรือถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดอาญาอยู่ ผู้บังคับบัญชาผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน จึงจะสามารถรอการตั้งการไต่สวนทางวินัยไว้ก่อนจนกว่าจะทราบผลคดีอาญาได้

